

NHỮNG NGƯỜI HÀNH HƯƠNG CỦA HY VỌNG TRONG BỐI CẢNH XÃ HỘI VIỆT NAM HÔM NAY

Xã hội Việt Nam hôm nay đang chứng kiến nhiều chuyển biến sâu sắc: những thành tựu phát triển nhanh về kinh tế – công nghệ, nhưng cũng kéo theo những vấn đề xã hội nhức nhối: khủng hoảng giá trị đạo đức, sự xuống cấp của niềm tin, gia tăng bạo lực học đường, nạn trầm cảm nơi giới trẻ, và một nền văn hóa tiêu thụ khiến người ta đánh mất chiều sâu nội tâm. Trong khi đó, giữa lòng các đô thị hay vùng quê, không hiếm những người sống trong cô đơn, nghèo đói, hoặc bị bỏ lại bên lề xã hội – cả về vật chất lẫn tâm linh.

Giữa những chuyển động đó, niềm hy vọng dường như trở nên mong manh – dễ bị nhầm lẫn với sự tự huỷ hoại, hoặc xem như một thứ “xa xỉ” chỉ dành cho người có điều kiện. Người trẻ chệnh vênh giữa các luồng tư tưởng, người già lo lắng về thế hệ mai sau, người nghèo chật vật mưu sinh – tất cả đang hỏi: liệu còn có gì đáng hy vọng?

Chính giữa bối cảnh ấy, Hội Thánh cất lên một tiếng gọi:

“Spes non confundit – Hy vọng không làm thất vọng” (Rm 5,5).

Đây không chỉ là một khẩu hiệu dễ nghe, mà là xác tín sâu xa của đức tin Kitô giáo – nơi Đức Kitô Phục Sinh là bảo chứng cho một hy vọng không bao giờ mất. Năm Thánh 2025 được công bố như một *hành trình thiêng liêng*, mời gọi người tín hữu Việt Nam – từ thành thị đến thôn quê – trở thành *những người hành hương của hy vọng*, không phải bằng những cuộc rước kiệu hình thức, mà bằng đời sống thấm đẫm Tin Mừng giữa đời thường.

I. “HÀNH HƯƠNG TRONG HY VỌNG” – LÊN ĐƯỜNG BẰNG ĐỨC TIN

1. Hành hương: cuộc lên đường nội tâm

Từ “hành hương” (*pilgrimage*) không chỉ là đi đến nơi thánh, mà là một *cuộc hành trình của tâm hồn* hướng về Thiên Chúa. Người hành hương không tìm tiện nghi, nhưng tìm gặp Thiên Chúa trong từ bỏ và hoán cải.

Hành hương là *từ bỏ vùng an toàn*, là dám bước đi, dù không nắm chắc tương lai. Giống như Abraham, người đã “ra đi mà không biết mình sẽ đi đâu” (Hr 11,8), người hành hương sống bằng *lời hứa*, không phải bằng bản đồ. Họ là những người sống bởi đức tin chứ không phải theo mắt thấy (x. 2Cr 5,7). Và chính đức tin ấy là nơi khởi đầu của niềm hy vọng.

2. Hy vọng Kitô giáo – Bảo đảm nơi Đấng Phục Sinh

Niềm hy vọng của Kitô hữu không đặt nền trên hoàn cảnh, nhưng đặt nơi Đức Kitô Phục Sinh, Đấng đã vượt qua khổ đau và sự chết. Chính Người là “niềm hy vọng vững bền như neo hồn ta” (Hr 6,19).

Người hành hương Kitô hữu không lạc quan hời hợt, nhưng là người đã nếm trải *bóng tối thập giá* mà vẫn kiên vững bước đi. Họ không che giấu vết thương cuộc đời, nhưng nhìn thẳng vào đó để khám phá *Thiên Chúa vẫn hiện diện* và vẫn hành động trong mọi nghịch cảnh.

3. Gieo hy vọng giữa những đổ vỡ

Trong xã hội Việt Nam hôm nay, nơi mà lòng tin dễ bị đánh mất bởi giả dối, nơi tình người bị bào mòn bởi mưu sinh, và niềm hy vọng nhiều khi chỉ còn là tiếng thở dài... người hành hương Kitô giáo không giảng bằng lời, nhưng bằng cuộc sống kiên trì và bác ái....

Họ không cậy sức mình, mà nhờ Đấng đã chiến thắng bằng tình yêu. Họ là ánh lửa nhỏ trong đêm tối, bàn tay âm thầm nâng đỡ, ánh mắt biết nhìn người khác bằng hy vọng.

Giữa trào lưu vội vã, bị quan và thực dụng, họ âm thầm nhắc nhở thế giới rằng: vẫn còn những kẻ dám tin vào điều thiện, dám đi con đường dài, và dám sống vì những giá trị không thể cân đo.

II. LỜI CHÚA – CỘI NGUỒN VÀ BẢO CHỨNG CỦA HY VỌNG

1. “Hy vọng không làm thất vọng” (Rm 5,5)

“Hy vọng không làm thất vọng, vì tình yêu Thiên Chúa đã được đổ vào lòng chúng ta, nhờ Thánh Thần mà Người ban cho chúng ta.”

Thánh Phaolô không nói “hy vọng sẽ thành công”, nhưng nói “không làm thất vọng”, vì nó *không lệ thuộc vào kết quả*, mà vào *mối tương quan với Thiên Chúa Tình Yêu*. Hy vọng của chúng ta không được nuôi bằng mơ ước, mà bằng tình yêu đã được đổ vào lòng chúng ta nhờ Thánh Thần.

Lời này không chỉ an ủi những ai đang vật lộn với thử thách, mà còn thiết lập một nền tảng vững chắc cho hy vọng Kitô giáo: *không lệ thuộc vào hoàn cảnh, nhưng dựa vào Đấng luôn trung tín.*

◆ *Ứng dụng:* Người hành hương của hy vọng không bước đi một mình. Trong lòng họ có Thánh Thần – Đấng an ủi, hướng dẫn, đồng hành. Hy vọng của họ là một cuộc sống mới, không dễ thất vọng, vì họ biết mình thuộc về Thiên Chúa.

2. “Tôi vẫn tin khi nói rằng: con thật khôn khổ” (Tv 116,10)

Đây là lời thú nhận chân thực của người hành hương: *vẫn tin – dù đau khổ*. Niềm tin không loại trừ thử thách, và hy vọng *không phủ nhận nước mắt*. Điều này làm nổi bật một chân lý nền tảng: *hy vọng không xóa đau khổ, nhưng biến nó thành nơi gặp gỡ Thiên Chúa.*

◆ *Ứng dụng:* Trong hành trình năm thánh, hy vọng không đến từ cảm xúc cao hứng, nhưng từ việc *dám nói “amen” ngay cả trong đêm tối*. Là Kitô hữu, ta được mời gọi trở nên người biết “nâng lòng lên” mỗi khi yếu lòng.

3. “Vì Ta biết các kế hoạch Ta dành cho các người... một tương lai đầy hy vọng” (Gr 29,11)

Lời của Thiên Chúa qua ngôn sứ Giêrêmia vang lên giữa một thời kỳ lưu đày, như *một sứ điệp ngược dòng*. Khi mọi người buồn xuôi, Thiên Chúa lại nói: “*Ta có kế hoạch cho các người*”. Đó không phải là kế hoạch phiêu lưu, nhưng là “một tương lai đầy hy vọng”.

Hy vọng không phải là một loại “tự tạo động lực”, mà là một sự trao phó hoàn toàn vào kế hoạch yêu thương của Đấng toàn tri.

◆ *Ứng dụng*: Người hành hương của hy vọng là người chấp nhận bị “bẻ gãy kế hoạch riêng” để đi vào kế hoạch của Thiên Chúa. Họ không sống trong ảo tưởng cá nhân, nhưng để cho Lời Chúa định hướng cuộc đời. Họ tin rằng: Thiên Chúa đang viết nên một câu chuyện – và trang nào cũng đầy những bổ ích.

4. “Chúng ta được cứu nhờ hy vọng” (Rm 8,24)

Hy vọng là không gian nội tâm nơi ơn cứu độ đang “thai nghén”. Thánh Phaolô ví điều đó như một *người mẹ đang mang thai* – không thấy nhưng biết rằng sự sống đang lớn lên. Hy vọng Kitô giáo không phải là chờ đợi ngày Chúa đến, mà là sống hiện tại như thể sự sống vĩnh cửu đã khởi sự.

Lời này mở ra một cái nhìn rất quan trọng: mỗi cử chỉ nhỏ bé sống trong hy vọng đều là dấu chỉ của ơn cứu độ đang đến.

◆ *Ứng dụng*: “Người hành hương” mang trong mình một niềm hy vọng không nhìn thấy, nhưng vẫn tin, vẫn yêu, vẫn sống. Sự cứu độ không ở đâu xa – nó bắt đầu từ việc *trung thành trong những bước chân nhỏ hôm nay*.

III. HY VỌNG – TRÁI TIM CỦA GIÁO HUẤN HỘI THÁNH

1. *Spes Salvi* – Ôn cứu độ là hy vọng sống động

Trong Thông điệp *Spes Salvi* (2007), Đức Bênêđictô XVI khẳng định: “*Chúng ta đã được cứu nhờ hy vọng*” (Rm 8,24).

Và ngài nói thêm: “*Người có hy vọng thì sống khác. Người có hy vọng được ban cho một sự sống mới.*” (SS 2)

Hy vọng Kitô giáo không phải là sự trốn chạy thực tại, mà là *sức mạnh biến đổi đời sống từ bên trong*. Nó làm cho người tín hữu có khả năng chịu đựng, bước qua thử thách, và không bị nghiền nát bởi thất bại.

◆ *Ứng dụng*: Người hành hương của hy vọng mang trong mình một năng lực thiêng liêng: khả năng đứng vững trong phong ba. Họ là bằng chứng rằng Tin Mừng không đẩy người ta xa xa rời thực tế, nhưng giúp họ *can đảm sống thực tế với đôi mắt hướng về đời đời*.

2. *Spes non confundit* – Một khẩu hiệu, một chứng từ

Chủ đề Năm Thánh 2025: “*Spes non confundit* – Hy vọng không làm thất vọng” (Rm 5,5) không chỉ là một câu Kinh Thánh được trích, mà là lời xác tín sâu xa của Hội Thánh giữa một xã hội bất an và nhiều thương tổn.

Đức Thánh Cha Phanxicô, khi giới thiệu chủ đề này, nhấn mạnh rằng: “*Hy vọng Kitô giáo không bao giờ là ảo tưởng, nhưng là kinh nghiệm sống động về một Thiên Chúa không bao giờ bỏ rơi con người.*”

◆ *Ứng dụng*: Hy vọng Kitô giáo không mời gọi lạc quan mù quáng, nhưng là một hành động cụ thể: *ở lại, yêu thương, kiên trì và phục vụ* ngay cả khi không thấy kết quả. Người hành hương của hy vọng là *men âm thầm trong lòng thế giới*.

3. *Evangelii Gaudium* – Hy vọng giữa lòng Tin Mừng và thế giới

Trong Tông huấn *Evangelii Gaudium* (Niềm Vui Tin Mừng), Đức Phanxicô viết: “*Chúng ta không bao giờ được để mình bị đánh bại bởi bi quan, vì điều đó không thuộc về những ai tin vào Đức Kitô.*” (EG 85)

Ngài kêu gọi một Giáo Hội “*có khả năng chữa lành vết thương, làm ấm lòng con người, gần gũi với nỗi khổ*” – một Giáo Hội của hy vọng, không phải vì mình hoàn hảo, mà vì mang theo một Tin Mừng: *Thiên Chúa yêu thương con người.*

◆ *Ứng dụng:* Là người hành hương của hy vọng, mỗi Kitô hữu được mời gọi là *dấu chỉ chữa lành* – nơi ánh mắt biết lắng nghe, lời nói biết ủi an, và bàn tay biết nâng đỡ. Họ không mang theo chiến lược, mà mang theo niềm tin.

IV. NĂM THÁNH 2025 TẠI VIỆT NAM – HÀNH TRÌNH ĐỨC TIN, VĂN HÓA VÀ HIỆP HÀNH

1. Logo Năm Thánh 2025 – Cái nhìn hướng về Chúa Kitô

Logo Năm Thánh được Tòa Thánh công bố mang hình ảnh *Chúa Giêsu Phục Sinh dẫn đầu đoàn người lữ hành*. Ánh sáng thập giá chiếu rọi từ phía trước, soi lối cho hành trình đức tin. Đây là hình ảnh mang tính biểu tượng mạnh mẽ: *Đức Kitô là trung tâm, là đường đi, là nguồn hy vọng của mọi dân tộc.*

Tại Việt Nam, logo chính thức này đã được sử dụng trong các sinh hoạt Mục vụ Năm Thánh từ cấp giáo phận đến giáo xứ, tạo nên một điểm quy tụ đức tin hiệp thông.

◆ *Gợi ý mục vụ:* Có thể dùng logo này trong các buổi sinh hoạt, hành hương, lớp giáo lý, hoặc dán nơi phòng riêng như *một biểu tượng nhắc nhở mình đang lên đường cùng Giáo Hội hoàn vũ.*

2. Bài hát chính thức – Hành khúc của những người gieo hy vọng

Hội đồng Giám mục Việt Nam đã giới thiệu bài hát chính thức cho Năm Thánh với tựa đề: “*Người Hành Hương Của Hy Vọng*”. Lời Việt dịch từ bản tiếng Ý của Pierangelo Sequeri (Nhạc: Francesco Meneghello), là bài ca chính thức của Năm Thánh 2025 do Ủy ban Thánh Nhạc Việt Nam phổ lời.

ĐK. “Đang bùng cháy trong con ngọn lửa hy vọng, đây bài hát con dâng kính Ngài: là Thiên Chúa, nguồn sống vô tận vô biên, đường con đi từng bước vững tin vào Ngài.”

1. “Muôn dân nước, muôn ngôn ngữ khắp nơi trên thế giới, được Lời Chúa soi sáng đưa dẫn lối. Mọi con cái tản mác sống bơ vơ lạc loài nay tìm được mái ấm trong Con Một Cha chí ái.”
2. “Ôi Thiên Chúa, Ngài là Đấng nhân hậu và khoan dung, là hùng đông, là hy vọng tương lai, Ngài chăm sóc, chở che, đỡ nâng cho mọi loài, Thánh Thần hằng luôn canh tân cho một trời đất mới.”
3. “Nào cùng ngược nhìn và bước đi trong làn gió mới, và cùng hướng về Chúa Con giáng thế, Ngài đã đến vì chính chúng ta và mọi người, Ngài là đường đưa ta đi đến cùng Cha chí thánh.”

◆ *Gợi ý mục vụ:* Có thể sử dụng bài hát này trong các thánh lễ Năm Thánh, buổi rước kiệu, giờ cầu Thánh Thể, hoặc trong những buổi tĩnh tâm và sinh hoạt giới trẻ – như một “thánh thi hành hương”.

3. Sinh hoạt mục vụ Năm Thánh tại các giáo phận

Từ đầu năm 2024, Hội đồng Giám mục Việt Nam đã ban hành thư mục vụ hướng dẫn toàn thể Giáo hội Việt Nam chuẩn bị *Năm Thánh 2025*, với các định hướng sau:

- Chuỗi hành hương Năm Thánh về nhà thờ chính tòa hoặc trung tâm hành hương như La Vang, Trà Kiệu, Tắc Sậy...
- Các tuần cửu nhật và giờ cầu hy vọng nơi xứ đạo.
- Tĩnh tâm mùa chay/quanh năm với chủ đề sống hy vọng và hiệp hành.
- Các buổi chuyên đề học hỏi giáo huấn: *Spes Salvi, Evangelii Gaudium, Laudato Si', Fratelli Tutti*...

◆ *Gợi ý mục vụ cá nhân:* Mỗi tín hữu Việt Nam có thể chọn một hành động cụ thể: tập sống “không than trách”, khởi sự lại tương

quan với người thân, đăng ký phục vụ mùa hè nơi vùng sâu, hoặc đơn giản là học thuộc một câu Lời Chúa về hy vọng và sống với nó mỗi ngày.

V. BƯỚC ĐI TRONG HY VỌNG GIỮA ĐỜI THƯỜNG

Trong Năm Thánh 2025, chúng ta không chỉ được mời gọi suy nghĩ về hy vọng như một ý niệm trừu tượng, nhưng còn là *sống hy vọng mỗi ngày*, bằng những việc làm cụ thể, âm thầm, nhưng thấm đẫm Tin Mừng.

1. Hy vọng trong lời nói – Gieo ngôn từ chữa lành

“Lời nói có thể tạo ra thế giới hoặc đổ nát thế giới.”

Trong một xã hội nhiều loạn bởi tin giả, lời độc, và sự dè bĩu lẫn nhau, Kitô hữu được mời gọi *nói điều thật, gieo điều lành, khơi điều thiện*. Hãy trở thành người gieo hy vọng qua lời khích lệ, nâng đỡ, tha thứ và cầu nguyện.

◆ *Gợi ý:* Mỗi ngày chọn một người để gửi lời tốt lành. Học cách nói lời cảm ơn – lời xin lỗi – khích lệ.

2. Hy vọng trong tương quan – Sống hiệp thông thật sự

“Người ta không sống một mình. Niềm hy vọng không thể lớn lên trong cô lập.”

Hãy bắt đầu từ chính cộng đoàn, gia đình, xứ đạo – nơi dễ xảy ra hiểu lầm, xa cách. Người hành hương của hy vọng là người *bắt đầu lại tương quan*, biết làm hòa, biết nhường nhịn, biết mở lời dù bị tổn thương.

◆ *Gợi ý:* Viết một lá thư hòa giải. Bắt chuyện với người mình từng giữ khoảng cách. Mời một người cô đơn cùng dự lễ.

3. Hy vọng trong hành động – Làm điều nhỏ với tình yêu lớn

“Không ai quá nghèo không thể cho, không ai quá giàu không cần nhận.”

Đừng chờ điều lớn lao. Người gieo hy vọng là người *làm điều nhỏ với lòng trung tín lớn*. Một ly nước, một bữa cơm, một giờ lắng nghe... có thể trở thành “tấm bánh hy vọng” cho người khác.

◆ *Gợi ý:* Bạn có thể cùng giáo xứ tổ chức “gian hàng 0 đồng”, thăm người già neo đơn trong xóm đạo, hoặc dạy học tình nguyện cho thiếu nhi vùng núi hẻo lánh. Có thể bạn không giải quyết được nỗi đau của thế giới, nhưng bạn có thể chữa lành một vết thương nhỏ – ngay bên cạnh bạn.

4. Hy vọng trong đời sống thiêng liêng – Không ngừng cầu nguyện

“Hy vọng là điều đầu tiên cầu nguyện và điều cuối cùng còn lại.”

Cầu nguyện là *nguồn gốc của hy vọng đích thực*, vì ở đó chúng ta nối kết với Đấng không bao giờ thất vọng. Khi bạn không còn biết phải nói gì – hãy cứ ở lại trong sự hiện diện của Chúa, như người bạn không nói gì nhưng vẫn ở bên.

◆ *Gợi ý:* Dành ít nhất 10 phút mỗi ngày cầu nguyện với Thánh Vịnh. Tập thói quen “ở lại thinh lặng” trước Thánh Thể. Ghi nhật ký hy vọng sau mỗi tuần.

VI. TRỞ THÀNH NGƯỜI HÀNH HƯƠNG CỦA HY VỌNG!

Khi màn đêm buông xuống trên thế giới, con người thường rút lui vào sợ hãi, hoài nghi và thinh lặng của thất vọng. Nhưng giữa đêm tối đó, có những người không chạy trốn – họ *thắp lên một ngọn lửa nhỏ*, và âm thầm bước đi.

Bạn và tôi – dù trẻ hay già, dù đang ở nơi thành thị ồn ào hay vùng quê vắng lặng – *đều có thể trở thành người hành hương ấy*. Không cần hành trang nặng nề. Chỉ cần một tâm hồn mở ra với Thiên Chúa, một trái tim không khép lại trước đau khổ của người khác, và một bước chân biết kiên trì dù gió ngược chiều.

Hành trình này sẽ có mệt mỏi. Sẽ có lúc hoài nghi. Nhưng *hy vọng không phải là cảm xúc tức thời*, mà là lựa chọn được lặp lại mỗi ngày: chọn yêu, chọn tin, chọn ở lại.

“Nếu anh em kiên trì, anh em sẽ cứu được linh hồn mình” (Lc 21,19) – đó là lời hứa của Đức Kitô. Và cũng là lý do tại sao Hội Thánh vẫn tin tưởng, vẫn lên đường, vẫn hát ca – giữa trăm ngàn lý do để im lặng.

Năm Thánh 2025 là thời điểm ân sủng để chúng ta *tái khởi hành* – không chỉ là những chuyến hành hương bên ngoài, mà quan trọng là *cuộc hành hương nội tâm*.

Hãy để hy vọng trở thành dấu ấn trong lời nói, trong ánh mắt, trong sự dân thân của bạn. *Và nếu bạn không thể chạy, hãy đi. Nếu không thể đi, hãy đứng. Nếu không thể đứng, hãy ngồi mà cầu nguyện. Nhưng đừng bao giờ buông hy vọng.*

Lời nguyện kết

Lạy Chúa Giêsu,

Giữa một đất nước đang vươn lên nhưng cũng đối diện với nhiều thử thách văn hóa và đạo đức,

xin cho con trở nên ngọn đèn nhỏ soi lối cho anh em con.

Giữa một xã hội đầy ngờ vực và lo âu,

xin ban cho con ánh sáng của niềm tin, sự kiên trì trong thử thách, lòng nhân hậu giữa đời thường.

Giữa một cuộc sống buông xuôi và nhiều thất vọng,

xin cho từng bước chân con dệt nên con đường hy vọng cho anh em con.

Giữa trần gian đầy vết thương và rạn nứt,

xin cho con tin rằng: Chúa vẫn ở đây, vẫn yêu thương con – và lòng con luôn tràn đầy hy vọng để sống thuộc về Ngài. Amen.

Lm. Thái Nguyên